

Telemachos byl jeho syn ve věku *Astyanakta*. Když jeho otec opustil *Ithaku*, toulal se po světě, aniž věděl, kým doopravdy je.

Díky tomu mohu nechat *Andromachu*, aby ho dala zajmout v *Ithace*, protože ji *Helenos*, syn *Priamův* a věštec *Apollonův*, upozornil, že se *Astyanax* nachází v nebezpečí smrti a že jediný způsob, jak ho zachránit, je zmocnit se *Telemacha*.

Helenos se postupem času oženil s *Andromachou* a královal s ní dlouhá léta v *Adanii*, kterou jim *Pyrrhos* daroval.

Z předmluvy libreta *Apostola Zena* k opeře *Antonia Bioniho Andromaché* (1730)

K souboru

Divadelní společnost *Geisslers Hofcomödianten* vznikla v roce 2002 s cílem navázat na významnou barokní divadelní tradici ve východočeském *Kuksu*. Na konci srpna 2002 se poprvé představila na nultém ročníku festivalu *Theatrum Kuks* se svojí inscenací *Amor tyran*. Soubor čítající osm členů si zvolil za svou stálou scénu právě *Šporkův Kuks* a prkna nového *Comödien-Hausu*. Na slavnou barokní éru navazuje svým repertoárem orientovaným zejména na původní barokní texty s vazbami (nejen) na *Kuks*, které alternativně v souladu s vlastní divadelní poetikou inscenuje a uvádí jako obnovené premiéry. Od roku 2002 se během roku účastní divadelních přehlídek a soutěží po celé republice, ze kterých si již odvezl řadu ocenění. Dále také s úspěchem vystupoval na festivalech v *Rakousku*, *Maďarsku* (zvláštní uznání poroty na mezinárodním divadelním festivalu v *Kazínbarcice* 2008), *Itálii* (2009), *Polsku* (2010), *Slovensku*, *Slovinsku* (2011) atd.. Od sezóny 2009/2010, po ukončení studia většiny členů na *Katedře alternativního a loutkového divadla Divadelní akademie múzických umění v Praze*, začal soubor pracovat na své profesionalizaci.

Andromaché získala cenu za inscenaci na festivalu amatérského činoherního a hudebního divadla v *Červeném Kostelci* 2009 a ve stejném roce na festivalu *Divadelní Děčín* obdržela cenu za inscenaci a za objevnou dramaturgii. Inscenace se dále stala zahajovacím inspirativním představením festivalu *Loutkářská Chrudim* 2009.

více na www.geisslers.cz

K matkám

*V římských a řeckých listinách
září nesmrtelné jméno Andromaché.
Kolik svého však připsala dlouhá léta
a kolik pera autorů do pravdivého příběhu hrdinů!
To nelze říci o tobě, má matko.
Chvála tě již nezastihne a zoufá si.
Tuším tvou vznešenost
a červenám se, když zjišťuji,
jak vysoce ji přesahuje tvá opravdová dokonalost.
Šťastné naše století, ve kterém tak zřídka
setkáme se se ctností, již hanba a závist provázejí.
A šťastnější ti, kdo zdobí své básně tvým jménem
a na hlavě teď nosí vavřínový věnec,
neboť se jim dostalo více bohatství, než-li tobě chvály.
Taková je, ó matko, tvoje cena,
že chválou oslavena,
mnohem vyšších dosahuješ kvalít.
Kéž *Amor* chválí tě, jak umí.
je-li to málo, věř mi,
že dělá, co může, touhu tlumí,
lépe slova však nedokáže volit.*

z Epilogu libreta Apostola Zena k opeře Antonia Bioniho Andromaché (1730)

GEISSLERS HOFCOMÖDIANTEN UVÁDĚJÍ

ANTONIO BIONI / APOSTOLO ZENO

ANDROMACHÉ

"GEISSLERS MATKÁM!"

program připravil: Petr Hašek
grafika: www.kousekmusic.cz

fotografie: David Pokorný

GEISSLERS
HOFCOMÖDIANTEN

MINISTERSTVO
KULTURY

PRA
PRA
PRA
PRA
HA
GA
G

ČINOHERNĚ - KOMICKÁ VARIACE NA OPERNÍ TRAGÉDII

Divadelní soubor Geißlers Hofcomedianten, specializující se na znovuuvádění a ožívování zapomenutých barokních textů, tentokrát ve své činoherně-komické inscenaci varují operní tragédii. V nedávné době se našlo kompletní libreto Apostola Zena s devíti áriemi a předehrou k Bionioho opeře *Andromaché* z roku 1730. Děj opery se odehrává v mýtických dobách po dobytí Tróje. *Andromaché*, dcera thébského krále, je vdovou po trójském vládci Hektorovi, kterého zabil Achilles. Syn Achillův, Pyrrhos, nový vládce Tróje, se však do své otrokyně *Andromachy* osudově zamiluje. Hnací silou všeho se stává láska..., a to ve všech podobách.

Osoby a obsazení :

Pyrrhos, syn Achilleův, král epirský, milenec <i>Andromachy</i>	Václav Chalupa
<i>Andromaché</i> , vdova po Hektorovi, princezna trójská a otrokyně Pyrrhova	Kateřina Bohadlová/Vendula Štichová
<i>Odysseus</i> , král Ithaky, řecký velvyslanec	Martin Bohadlo
<i>Hermione</i> , dcera Menelaa, krále Sparty, a Heleny, snoubenka Pyrrha a milenkyně Oresta	Blanka Vávrová
<i>Orestes</i> , syn Agamemnona, krále argského, milenec <i>Hermiony</i> a přítel <i>Odysseu</i>	Aleš Pospíšil
<i>Helenos</i> , věštec Apollonův	Kristýna Matějová
Zpívající model	Jana Klugarová/Tereza Sedláčková

Překlad a přebásnění textů: **Kateřina Bohadlová**
 Dramaturgie a transkripce: **Stanislav Bohadlo**
 Úprava libreta: **Geißlers Hofcomedianten**
 Hudební aranžmá: **Stanislav Bohadlo**

Souborová vizážistka a catering: **Blanka Vávrová**
 Scéna: **Geißlers Hofcomedianten**
 Kostýmy: **Kristýna Šrolová**
 Režie: **Petr Hašek**

Premiéra: 26. 8. 2005 Comoedien-Haus, Kuks
Obnovená premiéra: 22.8. 2008 Comoedien-Haus, Kuks

Délka představení: 55 min bez přestávky
 Kontakt: info@geisslers.cz

www.geisslers.cz

K textu

Antonio Bioni (1698 - 1739) je klíčovou postavou pro dějiny italské opery v Čechách. Dne 6. května 1723 v Praze podepsali A. M. Peruzzi a A. Denzio smlouvu o provozu pravidelné operní sezóny v Praze, Drážďanech a Lipsku. Denzio měl v Benátkách vytvořit 19členný soubor, Peruzzi sestavu schválit, a odcestovat do Čech, „dobře zásobený libřety a podle potřeby poezii upravovat i psát“. Soubor měl mít 8 zpěváků, houslistu schopného řídit orchestr, malíře a architekta, strojníka, krejčího a také „maestra di musica, který bude umět zhudebnit jakoukoliv operu, kterou určí řešení pánové Peruzzi a Denzio, až do výše čtyř ročně“. Tímto všestranným a pohotovým kapelníkem se stal Antonio Bioni. Syn benátského krejčího napsal a řídil svou první operu *Climene* v Chioggi roku 1721. Následovaly opery pro Ferraru a angažmá do Denzio-Peruzziho souboru. Smlouvou z 6. června 1724 byl soubor přesměrován do Šporkových lázní Kuks, kam 23členná společnost přijela 11. srpna. Zde se v plenéru hrála Bionioho opera *Orlando furioso* o nedělích, útercích a čtvrtcích, ve zbývajících dnech hrál komedie v kuském divadle (Comoedien-Haus) činoherní soubor - toho roku s Heinrichem Rademinem (*Atalanta* také na repertoáru Geißlers Hofcomedianten). Dne 24. 9. se posledním představením v Kuksu uzavřela první letní Denziova sezóna a soubor se stěhoval do Prahy. Úspěch pražské premiéry Bionioho opery *Orlando furioso* 23. října 1724 byl obrovský a Šporkovi se dostávalo od pražské šlechty velkého obdivu. Šporkův dvorní básník G. B. Hancke po kuské premiéře napsal: „Řeka Vltava děkuje jménem českého království hraběti Šporkovi za uvedení italské opery do Čech“. Denzio-Peruzziho operní společnost hrála v Praze celou sezónu, nato opět následovaly letní produkce v lázních v Kuksu (1. 7. - 20. 9. 1725). Se vzrůstající popularitou ale došlo k roztržce mezi oběma provozovateli společnosti. Denzio napsal pražskému místodržitelství udání na Peruzziho pro nezaplacené dluhy, žádal jejich uvěznění a uznání sebe sama jako principála. Členové souboru včetně Bionioho jeho žádost podpořili a Peruzzi musel nakonec z Prahy odejít do Breslau. Ještě v listopadu 1725 se Bionioho opera *Armida* hrála ve Šporkově divadle, poté však z Prahy odešel do Breslau i Antonio Bioni s dalšími zpěváky. Bionioho *Orlando furioso* posloužil i jako inaugurační představení pro otevření divadla v Míčovně v Breslau, kde Bioni řídil představení v letech 1725 - 1734 a zkomponoval zde 21 oper. Protože manheimský kurfiřt byl zároveň titulárním vratislavským arcibiskupem, získal A. Bioni i titul dvorního skladatele, avšak jeho osudy po roce 1734 jsou neznámé.

V nedávné době se našlo kompletní libreto *Apostola Zena* (1668-1750), benátského operního libretisty a básníka, spolu s dochovanými notovými zápisy devíti árií a předehrou k Bionioho opeře *Andromaché*, zkomponovanou pro vratislavskou sezónu 1729/30. Dochovaný materiál nese označení „Arie Per Musica Del Signor Antonio Bioni Cantate In Brislavia Il Carnovale Dell'Anno 1730“. Je zřejmé, že to byla právě tato opera, kterou Antonio Bioni zahájil svou kariéru vratislavského impresária v letech 1730 - 1734.

K ději

Ten, kdo četl *Andromache* Euripidovu nebo Racinovu a Euripidovy nebo Senecovy Trojanky, zjistí, že mi byly vzorem a mnohdy jsem se pokusil jejich znamenité umění napodobit. Samotný obsah je známý každému, žádnou postavu jsem si nevymyslel, všechny mi poskytla četba antických dramatiků. Pouze jsem určitým způsobem propojil pravděpodobné s pravdivým, které lze jen stěží od sebe oddělit. Pro objasnění příběhu krátce shrnu vlastnosti a povahu každé vystupující postavy.

Andromaché, dcera Eetiona, krále Théb v Cilicii, byla manželkou Hektora, syna Priamova, krále trójského. Poté, co Achilles zabil jejího manžela a po dobytí Tróji, se dostala do moci Pyrrha, který ji vášnivě miloval.

Astyanax byl syn Hektora a *Andromachy*. Po válce byl Řeky zabit na příkaz *Odysseu*. Podle většiny autorů ho *Odysseus* nechal svrhnout z vysoké věže v Tróji. Jiní tvrdí, že *Andromaché* našla způsob jak podvést *Odyssea* a zachránit *Astyanakta*. Těch jsem se držel i já.

Pyrrhos, syn Achillea a synovec *Pelea*, jehož potomkům se říkalo *Peleovci*, byl králem epirským. Miloval *Andromachu*, oženil se s *Hermionou*, princeznou spartskou.

Hermione se narodila jako dcera *Menelaa*, krále Sparty, z rodu *Atreovců*, a *Heleny* a stala se *Pyrrhovou* manželkou. Žárlivost na jeho milostný poměr s *Andromachou* ji dohnala k tomu, že pověřila *Oresta*, aby zabil nejprve *Andromachu* a pak i *Pyrrha*.

Odysseus, král Ithaky a manžel *Penelopy*, byl jedním z nejkrutějších nepřátel trójských a ten, který nejvíce trval na *Astyanaktově* smrti.

Václav Chalupa

Blanka Vávrová

Martin Bohadlo

Jana Klugarová

Kateřina Bohadlová

Aleš Pospíšil

Kristýna Matějová